

Προς

- Βουλευτές Ελληνικού Κοινοβουλίου
- Δημάρχους Ελληνικής Επικράτειας
- Καθηγητές ΑΕΙ και ΤΕΙ

Θέμα: «Αναγκαιότητα επαναφοράς της ισχύος του εξάωρου εργασίας στο παιδαγωγικό προσωπικό των Παιδικών Σταθμών - Π.Α.588/88»

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βρεφονηπιαγωγών είναι το επιστημονικό και επαγγελματικό όργανο που εκπροσωπεί τους Παιδαγωγούς που εργάζονται στους Παιδικούς Σταθμούς όλης της χώρας, και παρέχουν αγωγή και εκπαίδευση στα παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Με την παρούσα επιστολή μας επιδιώκουμε, να ενημερώσουμε, να ευαισθητοποιήσουμε και να **ζητήσουμε την στήριξη** της κοινωνίας, των πολιτικών και των αιρετών της τοπικής αυτοδιοίκησης για την άρση μιας κατάφορης αδικίας, που συντελείται σε βάρος των παιδαγωγών, των παιδιών και του θεσμού της προσχολικής αγωγής στην χώρα μας.

Οι Παιδικοί Σταθμοί, σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα της παιδαγωγικής και της ψυχολογίας αποτελούν ένα δυναμικό σύστημα πρώιμης εκπαιδευτικής παρέμβασης στο οποίο πρωταγωνιστικό ρόλο παίζει ο παιδαγωγός.

Το σημερινό παγκοσμιοποιημένο γίνεσθαι, οι ραγδαίες κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, καθιστούν **εξαιρετικά σημαντικό το ρόλο του σύγχρονου παιδαγωγού**, ο οποίος καλείται στην σύνθετη πολυπολιτισμική πραγματικότητα, να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες των παιδιών, με σεβασμό στην ιδιαιτερότητα και στην διαφορά και με στόχο την ολόπλευρη νοητική, συναισθηματική και κοινωνική τους ανάπτυξη.

Σύμφωνα με διεθνή ερευνητικά δεδομένα, το επάγγελμα των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας που ασχολούνται με την παροχή αγωγής, εκπαίδευσης και φροντίδας σε παιδιά ηλικίας 0 έως 6 ετών, τοποθετείται στην **ομάδα επαγγελματιών υψηλής ευθύνης**, με την έννοια της διαχείρισης μιας **αναπτυξιακά κρίσιμης, ευαίσθητης και εξαιρετικά επιρρεπούς σε ατυχήματα πληθυσμιακής ομάδας, αυτής των βρεφών, των νηπίων και των παιδιών προσχολικής ηλικίας (0-6 ετών).**

Ωστόσο, παρά τη διεθνή αναγνώριση της εξαιρετικής σημασίας του ρόλου των παιδαγωγών θεωρούνται από τα πλέον χαμηλόμισθα επαγγέλματα, και ακόμα περισσότερο σε χώρες που έχουν και παράδοση αλλά και εκτενή έρευνα στο πεδίο, όπως στη Μεγ. Βρετανία και ΗΠΑ (βλ. την τελευταία έκθεση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης –ΟΟΣΑ: «Starting Strong II: Early Childhood Education and Care»). **Από τις διεθνείς έρευνες που έχουν διεξαχθεί έχει διαπιστωθεί** ότι οι εργαζόμενοι στο συγκεκριμένο τομέα -στο σύνολο τους, σχεδόν, γυναίκες- **παρουσιάζουν αυξημένα ποσοστά επαγγελματικής εξουθένωσης (burnout)**, φαινόμενο που αναφέρεται στην **απώλεια ενέργειας και ενδιαφέροντος για την εργασία που ασκεί το άτομο** που την παρουσιάζει, όπως επισημαίνεται από την εισηγήτρια του όρου στη διεθνή βιβλιογραφία Christina Maslach (Maslach & Pines, 1977) . Η **ψυχολογική αυτή κατά βάση κόπωση** συνδέεται, αιτιωδώς ή ως συμμεταβλητή, με μια σειρά άλλων προβλημάτων είτε ψυχολογικού είτε/και σωματικού χαρακτήρα. **Οι διαπιστώσεις αυτές δεν αποτελούν νέο εύρημα αλλά συναντώνται στη διεθνή βιβλιογραφία ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '80** (ERIC, 1980. Manlove, 1993. Stremmel et al., 1993. Whitebook, Howes, Darrah, & Friedman, 1981. Whitebook, Howes, Darrah, & Friedman, 1982) και επανειβεβαιώνονται

μέσα από συνεχείς εμπειρικές μελέτες (π.χ. Boyd & Schneider, 1997. Manlove, 1993. AKF, Danish Institute of Governmental Research, 2010. βλ. και Snuggs, 2010).

Τα υψηλά επίπεδα επαγγελματικής εξουθένωσης συνδέονται με τα εξίσου υψηλά ποσοστά διακοπής της εργασίας και αλλαγής επαγγέλματος και με τις συνεχείς μετακινήσεις προσωπικού, στοιχεία τα οποία **«περιορίζουν τις προσπάθειες να διαμορφωθούν σταθερά, δημιουργικά και ευαίσθητα στις ανάγκες του παιδιού περιβάλλοντα για τα παιδιά και τις οικογένειες τους»** (Whitebook et al., 1980). Από την άλλη αυτό έχει ως αποτέλεσμα το συγκεκριμένο πεδίο να χάνει εργατικό δυναμικό και στελέχη με πραγματικό και ουσιαστικό ενδιαφέρον για τον επαγγελματικό αυτό τομέα και την δημιουργική ενασχόληση τους με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Μια «επαγγελματικά εξουθενωμένη» παιδαγωγός παιδιών προσχολικής ηλικίας έχει **ελάχιστες πιθανότητες παροχής υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προς τα παιδιά και τις οικογένειες τους**, αφού η ψυχολογική/ψυχοσωματική αυτή κατάσταση στην οποία περιέρχεται, συνδέεται με μια σειρά άλλων παραγόντων που στο σύνολο τους επηρεάζουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. **Από τις αλλεπάλληλες ερευνητικές αναφορές που έχουν δει το φως της δημοσιότητας, φαίνεται πως η επαγγελματική εξουθένωση συνδέεται μεταξύ άλλων με υψηλά επίπεδα εργασιακού άγχους, το μακρύ ωράριο εργασίας τους, απογοήτευση από το μισθό και τα επιδόματά τους, χαμηλά επίπεδα ικανοποίησης από τις εργασιακές συνθήκες εντός των παιδικών σταθμών, υψηλές αναλογίες παιδιών-προσωπικού κ.ά.**

Το σύνολο ή συνδυασμός κάποιων από αυτούς τους παράγοντες έχουν άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στην ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία της παιδαγωγού μέσα στην τάξη (απάθεια, νευρικότητα, συνεχές αίσθημα κόπωσης, μειωμένες πρωτοβουλίες, κ.ά.), στοιχείο που αντανακλάται και **στο μειωμένο συνολικό επίπεδο ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.**

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραπάνω διαπιστώσεις έχουν καταγραφεί σε κράτη που το ωράριο εργασίας των βρεφονηπιαγωγών κυμαίνεται στις ≥ 8 ώρες/ημερσίως. Αντίθετα, σε κράτη με μικρότερο αριθμό ωρών -ως αντισταθμιστικό μέτρο των προαναφερομένων αρνητικών παραγόντων- και με **εργασιακή αντιμετώπιση αντίστοιχη των εκπαιδευτικών της Α/βαθμιας εκπαίδευσης, όπως η περίπτωση της Γαλλίας, Σκανδιναβικών κρατών, Γερμανίας δεν έχουν καταγραφεί τέτοια φαινόμενα** (Bennett, & Tayler, 2006).

Συμπερασματικά, με βάση τα πορίσματα από την συναφή έρευνα το ωράριο εργασίας (εξάωρο) των παιδαγωγών των Παιδικών Σταθμών στη χώρα μας, που ίσχυε έως την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 41 του Ν. 3979/2011 (επέβαλε οχτάωρο εργασίας), ήταν στο όριο εκείνο που συνέβαλε στην αποδοτική εργασία τους.

Μετά την προαναφερθείσα νομοθετική ρύθμιση, το ωράριο των παιδαγωγών αυξήθηκε κατά δύο ώρες ημερησίως, με αποτέλεσμα να επέλθει εκτός της βίαιης ανατροπής των παιδαγωγικών δικαιωμάτων τους, που απορρέουν από τον εκπαιδευτικό τους ρόλο και **κατάργηση του παιδαγωγικού χαρακτήρα των Παιδικών Σταθμών και μετατροπή τους από χώρους αγωγής σε χώρους φύλαξης.**

Αισθανόμαστε το καθήκον και την υποχρέωση, που απορρέει από την ιδιότητα των μάχιμων παιδαγωγών και των ενεργών πολιτών αυτής της χώρας, να σας κάνουμε γνωστό ότι μετά από ενάμιση χρόνο εφαρμογής της απεχθούς νομοθετικής διάταξης, οι παιδαγωγοί της χώρα μας αδυνατούν να επιτελέσουν το σημαντικό ρόλο τους καθώς έχουν οδηγηθεί σε ψυχική και σωματική εξουθένωση.

Η εφαρμογή του οχταώρου εργασίας σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες που υφίστανται σήμερα στον χώρο των Παιδικών Σταθμών, όπως έλλειψη πόρων, ακατάλληλες κτηριακές υποδομές, υπεράριθμα παιδιά, έχουν οδηγήσει σε υποβάθμιση της ποιότητας παροχών προς το παιδί και την οικογένεια.

Πολλές Δημοτικές Αρχές της χώρας **διαπιστώνοντας τα σημαντικά προβλήματα** που προέκυψαν από την εφαρμογή του οχταώρου και **άπτονται θεμάτων ασφάλειας των παιδιών** και υποβάθμισης της ποιότητας παροχών, προέβησαν ατύπως σε ρυθμίσεις.

Επισημαίνουμε το γεγονός ότι από την εφαρμογή του οχταώρου εργασίας, **εξαιρέθηκαν όλοι οι εκπαιδευτικοί της α' βαθμιας και β' βαθμιας εκπαίδευσης, το τεχνικό προσωπικό των Δήμων, οι**

παιδαγωγοί του Παιδικού Σταθμού της Βουλής και του Υπουργείου Παιδείας, για να αναδείξουμε το μέγεθος της κατάφορης αδικίας που τελέστηκε σε βάρος των παιδιών και των παιδαγωγών των Παιδικών Σταθμών της χώρας μας.

Η εφαρμογή του εξάωρου δεν εμπεριέχει κανένα οικονομικό κόστος και διασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία των Παιδικών Σταθμών καθώς το ωράριο λειτουργίας τους 7πμ έως 4μμ καλύπτεται με κυλιόμενα ωράρια του παιδαγωγικού προσωπικού.

Με γνώμονα τα διεθνή επιστημονικά ερευνητικά δεδομένα, την αναγκαιότητα διασφάλισης της ποιότητας παροχών στους Δημόσιους Παιδικούς Σταθμούς και την άρση των ανισοτήτων και των διακρίσεων, **παρακαλούμε να στηρίξετε ενεργά τον αγώνα που δίνουμε οι μάχιμοι παιδαγωγοί της χώρας μας** για την επαναφορά της ισχύος του Π.Δ.588/88 που προέβλεπε εξάωρο εργασίας για το παιδαγωγικό προσωπικό των Παιδικών Σταθμών **προσυπογράφοντας το κείμενο στήριξης που σας επισυνάπτουμε.**

Σας Ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος
Καλαϊτζή Ευαγγελία

Η Γραμματέας
Βάσω Προβατά